

Universitätsbibliothek Paderborn

V. P. Gasparis Druzbicki, Societatis Jesu, Opera Omnia Ascetica

Aucta Duobus Opusculis De Effectibus, Fructu, Et Applicatione Sanctissimi
Missæ Sacrificii, Et De Sublimitate Perfectionis Religiosæ. Catalogum
Tractatum Asceticorum Omnium Vicina Post Dedicacionem Pagina
Indicabit

V. P. Gasparis Druzbicki, Societatis Jesu, Jesus Passus Per Centuriam
Modorum Meditandi passionem Salvatoris nostri illustratus; cui
accesserunt Meditationes In Passionem Domini XLVI. - Juxta numerum
dierum Quadragesimæ

Druzbicki, Kaspar

Ingolstadii, 1732

VD18 90066405

51. Considerando Sex Gradus Passionis, & Compassionis Dominicæ alios
aliis altiores.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45427

genera. Hæc duodecim in exemplum
sufficiet.

MODUS LI.

Quinquagesimus primus Passionem
nicam meditandi modus esse potest
siderando gradus quosdam in ea, alios
dam modo altiores, per quos sese tum
Christi Patientis, tam acerbitas Passio
in immensum exiulit: nobisque viam
gradusque disposuit, per quos erga Christum
amore, in gratitudine, in admiratione,
sione, in Compassione crescamus & ascen
usque ad summum. Explicat hosce gra
Passionis Christi; quam nostræ comp
Pater Thomas Massutius in opere suo
conuersatione, ex quo etiam, contra
nullis, eos hoc loco apponere visum est.

*Massutius de
cal. conuers.
lib. 6. cap. 5.
2. Reg. 10. 18.
Cant. 3. 9.*

[Sex gradibus ascendebatur ad
rem throni, quem magno sumptu Rex
sibi construxerat. Sint igitur pro de
mabus sex, piæ compassionis, gradus,
firmati vivâ fide, & ordinati fervidâ
erga Dominum ac Redemptorem nostrum
quos illum usque ad Crucis solium com

Est autem Primus Compassionis
ascendendus, per considerationem sum
nocentiæ Christi Patientis. Tantò enim
Compassio in corde suscipietur, quanto
illatus immerenti, propter quem doleat
debitus magis indigniorque iudicabitur.
autem indignius, quàm multiplicare afflic
veluti reo maximorum scelerum, cui

ma quidem culpa justè unquam imputari potuit? Job Sanctus aiebat. *Utinam appenderentur peccata mea, quibus iram merui, & calamitas quam patior, in statera, quasi arena maris hæc gravior appareret.* Neque tamen Sanctus Job culpam negabat omnem, immo agnoscebat. *Si justificare me voluero, os meum condemnabit me.* Dicebat tamen poenam culpæ comparatam, si ad lancem vocaretur, videri sibi longè graviolem, & exinde magnâ amicorum commiseratione dignum. Sed quæ Innocentia, Justitia, Sanctitas, componi potest Innocentiæ, Justitiæ, Sanctitati, Redemptoris? qui antonomasticè vocatur Justus, Sanctus Sanctorum, Agnus Dei, Innocens, segregatus à peccatoribus. Unde & per sollemnissimum Agni Paschalis Sacrificium, figurabatur. Certè, si quis infantem, quo nihil apud nos solet esse innocentius, videret, quasi convictum atrocis sceleris, crudelissimè torqueri, & interfici: intelligens, parvulum id ætatis nihil omnino committere mali potuisse, ex corde illi compateretur: atqui omnis sive Angelorum, sive hominum Innocentia, in unum coalita, unam Christi Innocentiam nullatenus æquaret, sed ab ea plurimum deficeret. *Talis enim decebat, ut nobis esset Pontifex, Sanctus, Innocens, impollutus, segregatus à peccatoribus, excelsior calis factus.* In aliis omnibus creaturis rationalibus, peccatum (ex quo poenæ dignitas seu reatûs manat) aut jam est, aut aliquando fuit, aut certè absolutè esse potuit extrinseca ratione personæ: estò ob aliquam extrinsecam suppositionem exclusum sit. At in Christi persona neque culpa neque culpæ poena ulla, ullo modo esse potuit, *sed in natura humane*

subje-

Job. 6. 2.

Job. 9. 20.

Isa. 57. 5.

Dan. 9. 24.

Joan. 1. 29.

Heb. 7. 26.

Druck:
Bicki
per: ascel:
Tonus III
N: V
58

Auguf. En- *ſuſceptione, facta eſt gratia illi Homini*
chir. c. 40. *quod nullum peccatum poſſet admittere,*
 & 41. *juxta majorem innocentiam patientis,*
alterius erga ipſum debet eſſe compaſſio,
quis dignè expimet, quantum de noſtra
ctu ſibi vendicet, primus hic gradus
ſionis.

Secundus Compaſſionis gradus, alio
ob motivum altius, eſt ex dignitate
Considerando enim illum qui patitur
innocentiſſimum eſſe, & absque omni
to, ſed etiam tanti eſſe meriti, tantaque
& majestatis, ut omni honore, reverentia
quo, ab omni creatura ſit digniſſimus,
verò tamen indigniſſimè tractari videntur
ceſſe eſt compaſſionis affectum in com
plurimum excreſcere. Faciamus
Regium juvenem, nullius quidem curam
no reum, potiùs autem ob ſummam
probitatem, ſapientiam, heroicis actibus
biliratem generis, utpote Regis filium,
hæredem, omnium honore, cultuque
num, eum tamen, cum facinoroſiſſimo
tractari, cruciari, patibulo affigi, ſine ullo
ſa, ita & procul omni reverentia, pro
haberi ſi videamus: nonne tygridibus
crudeliores, ſi nos tantæ perſonæ, tam
lis indignusque ſtatus & aſpectus, ad
commiſerationem, non vehementer
veret. Atque hæc omnia in Chriſto

Apo. 19. 16. *agnoscimus. Qui habet in veſtimento*
Hebr. 1. 2. *more ſcriptum, Rex Regum, & Dominus*
Dan. 7. 10. *tium, quem Pater Æternus conſtituit haereditatis*
verſorum, per quem fecit & ſecula, cui

rum millia ministrant & assistunt, hic tamen à mancipiis creaturisque suis, durissimè simul ac vilissimè illuditur, laniatur, inter latrones cruci affigitur, & necatur. Parvusne hic ad commiserationem gradus?

Tertius Compassionis gradus conscenditur consideratione cujusdam nostræ cum Christo Patiente relationis, seu propinquitatis: Considerando enim hunc qui patitur, non solum innocentissimum, non solum dignissimum esse, sed etiam nobis conjunctissimum: sive ut plenius res exprimatur, nos illi plurimis relationibus devinctissimos: magis quàm fratri; plus quàm Matri & Patri amantissimo, plus quàm amico fidelissimo, benefactori per omnia beneficiorum genera beneficentissimo, Domino supremo, Creatori, Gubernatori, Conservatori summo: uno verbo. Nulla excogitari potest amoris conciliandi ratio, & relatio, quæ inter nos Deumque (ad quem sumus, à quo sumus, propter quem sumus) eminentissimè non continetur. Si ergo una aliqua relatio, amandive ratio, tantum potest inter homines, quantum quotidie videmus & attestante scripturâ scimus: ut inter Jacobum & Joseph, inter Davidem & Jonatham, inter eundem David & Absalonem, licet perduellem, quia tamen filium: quantum non poterit, posse certè debet, illa universitas relationum, excellentiaque simul earum, nobis cum Christo Patiente intercedentium, quantum inquam, non poterit in nobis excitare affectus, seu dilectionis, seu compassionis.

Quartus Compassionis gradus, assurgit ex consideratione, quod Christus tantus ac talis, taliter-

g. Druz:
Bicki
per: ascel:
Tomus III
N: V
58

literque nobis conjunctus, omnia illa queritur. Propter nos, inquam, non in eo sensu, quia in nostrum bonum, & propter amorem: sed etiam in eo, qui a patitur nos pati debuimus; patitur, ne nos patitur, ut suam passionem, avertat à nobis infra, malisque suis propriis ea extinguat, nos accedere non sinat. Mihi certe debent illa vincula, illa flagella, illa spinæ, illa contumelia, opprobria, utpote seruo, & iniquitatis, non Domino, & Regi Me-

„ Sed horum ignarus & securus [ludibris] „ foris in platea, & in secreto Regalis „ super me ferebatur iudicium morte „ divit hoc unigenitus Dei, exiit posito „ te, sacco vestitus, aspersus cinere capite „ pedes, flens & ejulans, quod morte sit „ fervulus ejus. Intueor illum subito „ tem, stupeo novitatem, causam per „ audio. Quid facturus sum? adhuc „ deludam lacrymas ejus? plane nisi in „ & mentis inops, non sequar, & simul „ gente lugebo.] Esdras olim de trans „ populi sui, quem Babylone reduxerat „ suam, scissis vestibus, amarè lugentem „ populus, collectus est ad eum carus „ mis virorum & mulierum, & puerorum „ flevit populus fletu multo, & illum in „ se verò noxium proclamabat. Poterat „ populo illo efficere spectaculum Esdras „ spectaculum Christi Filii Dei pro nobis „ gentis & dolentis, & vulnerati, & sang „ ti, & crucifixi, & mortui, non ingenerat

Bernardi
serm. 3. de nat.
Domini.

1. Esdr. c. 9.
s. & c. 10. 21.

quo, quantumlibet durissimo cordi, sensum intimæ tum compunctionis, tum compassionis?

Quintus gradus Compassionis, nascitur ex consideratione eorum, quæ & qualia patitur: ad quod faciendum, ipse Dominus noster Patiens, invitavit illis Propheta verbis. *O vos omnes, qui transitis per viam, attendite, & videte, si est dolor sicut dolor meus.* Fuit autem dolor tantus, ut (juxta communem Theologorum Sententiam) superaverit dolorem cujuscunque Martyris. Quamvis enim in aliquo genere pœnarum, aliquid gravius, aut diuturnius alicui Martyri contigisse negari non possit, nemini tamen adeo multa, & ex tot partibus dolorifera, nisi grandi miraculo, & causarum valde inusitato concursu, qualis tantum in complendo opere nostræ redemptionis permitti debuit, evenire potuissent.

Primò enim, patiebatur Redemptor noster in suo corpore, formato opere Spiritûs Sancti, ac proinde habitudinis super omnes filios hominum delicatissimæ & perfectissimæ, in ætate triginta trium annorum, quæ est vivacissima & florentissima, ac ideo dolorum maximè sensitiva.

Deinde in quatuor partibus corporis, manibus scilicet & pedibus ferreis clavis mortiferè fauciabitur: ubi propter omnium ferè nervorum concursum, intensissimus est dolor: toto præsertim ex illis clavis pondere corporis moribundi, & flagellis undique lacerati pendente, capite spinis coronato: ut etiamsi in mollissima culcitra, illa sic deformati corporis species, visa esset, exprimere tamen debuisset à quovis humano corde maximam compassionem: quanto magis

St. Druze

Bicki

per: ascel:

Tomus III

N: V

58

magis dum à tribus, quatuorvé clavibus ad leni-
trabe pendens, laxantibus sese assidue, que ex
bus sanguinemque copiosum fundentibus, atus,
oculis versatur.

Neque interim ullus sensus corporis, fiebat
suo proprio cruciatu. Vitis enim, ad
hostium ludibriis & sannis; auditus, bl
sibilis, exprobrationibus, odoratus; fat
verum circumjacentium; gustus, acer
acerbitate; tactus, flagellorum, clavorum
rum, crucis asperitate, torquebatur.

Et hæc quidem erant mala ex parte
sed ex parte Animæ quasi in immensum
tristitia cordis augebatur, propter perfect
cognitionem omnium, & singulorum
humani generis, peccatorum, pro qu
perat plenissimè satisfacere. Dolebat
pro gravissima culpa suorum crucitix
ingratitude, cæcitate, reprobatione
pro infelici sorte aliorum omnium rep
quibus ipsorummet culpâ, nihil om
pretiosus sanguis tanto dolore, & tant
etiã pro illis profusus, nihil tamen
turus. Videbat se ab omni personar
aliquo modo perpeti: à Gentilibus, à
Principibus, à Plebeis, à Militibus, à
bus, ab amicis quoque à notis ac fam
non solum ab extraneis & inimicis.
bat se ab uno discipulorum scelestissim
tum, ab Apostolorum Primatè negat
derelictum. quin etiã quodam modo
no Patre ipso desertum, cui propterea
mabat: *Deus meus, Deus meus, ut quid
quisti? Solum ab afflictissima Matre sua*

ad leniendum, quam ad augendum replicandum-
 que ex illius dolore proprium dolorem, comi-
 atus, & à dilecto discipulo Joanne, à quo nul-
 am poterat expectare consolationem. Sen-
 tiebat se pati in omnibus hujus vitæ bonis atro-
 cissimè, in fama per impropria, in honore per
 risiones, in gloria per contumelias, in rebus
 per exspoliationem ab omnibus, etiam vestibus
 pñis, in vita quam agnoscebat majori dilectione
 lignam, quam omnium hominum simul, eò
 quòd esset vita Divinæ Personæ; & tamen illam
 morti pro omnibus nobis exponebat, juxta illud
 Jeremiae. *Dedi dilectam animam meam, in manu* Jer. 12. 9.
nimicorum ejus. Erat præterea Animæ tristitia
 excessiva maximè: quia non mitigabatur (ut fit
 in aliis communiter) ex consideratione aliquã
 olicitæ mentis & sibi providæ rationis. Unde
 superioribus animæ viribus, per redundantiam
 in vires inferiores, nonnulla ingeritur ad tempe-
 ratiorem tristitiæ consolatio. Ut enim plenius pro
 peccatis totius humani generis satisfaceret, ejus-
 nodi redundantiam occulto & perpetuo mira-
 culo interiùs cohibebat, sinebatque unamquam-
 que virium animæ agere. Quare in hac Salva-
 toris Passione, contrarium eveniebat, quàm in
 aliorum Martyrum tormentis. Pro Martyribus
 nim miracula fiebant, ut sensus tormentorum
 minueretur, & ipsa tormenta sæpè deficerent,
 extra carnificum arescerent, fera mitescerent,
 & blandirentur, igniti carbones in rosas laminæ
 ignitæ in violaria, lanienæ in refrigeria verte-
 rentur. Martyres ipsi in sensitiva parte, propter
 redundantiam supra dictam, cælesti consolatio-
 ne repleti, quandoque nihil dolorum, aut exi-
 guum.

Jer. 12. 9.

Damasc. l. 3.
fid. c. 23.

V. P. Druzb. Op. VIII.

T

guum.

Druzb.

Bicki

per: ascel:

Tomus III

N: V

58

guum quid sentirent. At in Martyrii Christi, potius miracula fiebant, & ejus dolores auferentur nec lenirent, ut equantia intenderetur, vita, quæ victriciaturo introdupi debuerat, prorogaretur, ad acerborum Chryrenda mala. Unde meritò ab Isaia vobem sonovissimus virorum, vir dolorum, & Sabaeano baptatem.

Isa. 53. 3.

Sextus Gradus Compassionis, conEjus, q altissimo quodam motivo, nimirum emmare ratione sitis, desiderii que, ad patientiam Domplura & graviora, & diuturniora. Patiebat fuit, immo & desideravit Dominus, un esse diebus, immò annis, immo usque eam fel diem, si opus fuisset, aut Æterno Patie illur set, in illo intolerabili Crucistormens petitu insuperabili patientiâ perdurare. Neò præ aut incredibile id videri debet. Si enturus, i

Cant. 8. 7.

Sancto. Lampades ejus, lampades p addi pot flammaram: aquæ multæ non potuerunt per on charitatem, nec flumina obruent illam: e ebat, u magis verè de Christi charitate dicent onitati

Ephes. 2. 4.

Apostolus Nimiam charitatem, quæ undi, & vocare non dubitat: & Sanctus Lucas iahic appellat. Verè enim in Crucis mystent rment

Luc. 9. 31.

te, excessus magnus fuit: qui ideò a pro scandalum, & Gentibus stultitia vili s quar Apostoli ipsi, Dominum de eo diserte iam de tem intelligere, capereque ejus verba ad, e runt, sed erat verbum istud abscondit oluisset

Luc. 18. 34.

Quamvis autem in reali Passione sua proximo reverà excessit modum & mensuram tantò i tamen hoc fecit in desiderio amplius an us imm

re; consequens erat, ut & in nos con-
 retur, superabundavit ergo dilectio
 qua se ipsum obtulit à primo instanti
 ceptionis Æterno Patri, vivam hostiam
 ficiam in altari Crucis, semel quidem
 in aliis autem altaribus incruentè, quan-
 tùm, usque ad finem sæculorum immo-
 Tertiò, ex eadem ardentissima dilectio-
 batur, ut sicut Anima illa, omnium
 creaturarum illuminatissima, perfectio-
 bat valorem gratiæ Divinæ, pondus
 pretium sublimissimum gloriæ sempiternæ,
 nullis sumptibus, pro illa nobis quan-
 tissimè conquirenda parcere voluisset.
 tur Propheta, quòd Christus in me-
 animalium cognosci & adorari voluisset
 tivitate, quòd magis mirandus sit
 Christus inter duos facinorosos de-
 dens, non agnitus neque adoratus, de-
 despectus, blasphematus, opprobriatus
 & nihilominus amplius pati sitiens
 supra nominatus author.

*Abac. 3. 1.
 juxta 70.*

His sex gradibus addi potest Septima
 Consideratione Resignationis Christi
 quam ille habuit in anima interiùs, nec
 in opere exteriùs, ad Patris Æterni
 opus omne Incarnationis & vitæ, & Passio-
 nis & Mortis suæ appetiantem, non omni-
 præcisè adæquata æstimatione & appropria-
 sed quâdam valdè moderatâ, inada-
 modicâ, respectu omnimodæ dignitatis
 opera ejus non illa tantùm gravissima
 etiam omnia & singula minutissima
 æstimari prorsùs dignum & justum erat
 pro par-

quantumvis rigidissimo. Certum siquidem ac
 indubitatum est, propter Divinam Verbi Perso-
 nam, Humanitati hypostaticè conjunctam in
 Christo, omnia ejusdem Christi, tanquam The-
 ndrici Suppositi opera, etiam tenuissima (quã-
 a sunt motus digiti, ictus oculi, aspiratio, &
 respiratio, aliaque ejusmodi) ejus fuisse digni-
 tatis, ut posita, eorum à Christo, ad finem no-
 stræ redemptionis applicatione, & Patri Ætero
 oblatione, potuerint, & debuerint condignè
 satis esse ad nostrum omnium salutem conficien-
 am, vitamque æternam nobis emerendam, cum
 efficaci ejusdem ab omnibus nobis consecutio-
 ne. Atqui fide constat, neque Incarnationi, ne-
 que vitæ, neque laboribus, neque ærumnis ullis,
 neque Passionì, neque Crucis tormento, nec
 ipsi mortì Christi Domini, datum hoc esse à Pa-
 tre Æterno, ut omnes homines efficaciter redi-
 meret atque salvaret, sed efficax fructus mortis
 Christi ad solos duntaxat electos, ad reprobos
 verò tantum sufficienter pertingeret: ipsos au-
 tem electos, perexiguus valdè numerus (si cum
 non electis conferantur) definirer. Igitur con-
 stat, justissimo quidem ac sapientissimo per om-
 nia consilio, absoluto tamen & absconso omni-
 um creaturarum sensibus decreto, opera Christi,
 & Passionem, & Mortem à Deo Patre levissimè
 & moderatissimè taxata esse; valdeque pro exi-
 guo fructu esse eidem, quantum ad nostræ sa-
 lutis realem effectum compensata. Qua in re
 Dominus Jesus usque adeò se mitem, subje-
 ctum, humilem, resignatumque Patris Æterni
 voluntati & decreto exhibuit: ut quantumvis
 parco electorum numero, in præmium la-
 borum

Druck:
 Bicki
 per: ascel:
 Tomus III
 N: V
 58

borum suorum omnium sibi assignarant illa
 fuerit non contentissimus solum, sed *tant mibi*
 fideraverit (prout supra vidimus) *part. Verum*
 dem perexiguo electorum suorum *gere. Ch*
 plius & amplius in totam suam vitam, Christum
 mundi usque finem perpeti. Quinæ labor
 ratus fuit Dominus JESUS, pro una *solibus no*
 alicujus anima, totum suæ Incarnatio *neritissi*
 perficere, & Passionis calicem exha *quidem*
 præterea, paratum fuisse Christum *parte ve*
 eadem omnia, quæ pro humani generis *& com*
 si salute peregit & pertulit, peragere *quodda*
 peti pro unius culicis aut muscæ vita *isque*
 mitate tantisper servanda, si ita fieri *onatur*
 no statutum decretumque fuisset. *His*
 Domini ad tantorum suorum sumptu *iri San*
 levem & parcam, à Patre ipso *Christu*
 æstimationem, resignatio, quemad *no laud*
 omnium nostrum imitatione, & am *dere co*
 ma, ita incredibilem in unoquo *ent. C*
 compassionis teneritudinem vehem *ari, ni*
 jure suo exigit. Maximè si ad præ *quem mi*
 adjungamus aliam longè vulgatissim *etero n*
 indignissimam Passionis & Mortis *mini JE*
 pensionem contempionemque, qua *ibi vol*
 hominibus (qui fuerunt, sunt, erunt *sa. In*
 dici) ingratis, & contemptoribus *quia in i*
 suæ sustinet, sustinebitque: quam *id cum*
 cum suæ enormitatis indignitatisque *misera*
 tissima acerbitate, comprehensivè *sanctor*
 quando Passionis & Mortis labores, *ordia*
 ipsis indignis, inimicis, ingratis, *nea con*
 busque exantlabat. Sensisse Christu *leesse se*
 menter hæc nostram ingratitude *gere, &*

stant illa ejus apud Prophetam verba. *Retribue-
bant mihi mala pro bonis: sterilitatem animæ meæ.*
Et. *Verumtamen pretium meum cogitaverunt repel-
lere. Cucurri in siti.* Ista igitur una nostra in
Christum, ejusque Redemptionis nobis impen-
sæ labores ingratitude, infinitam quandam om-
nibus nobis, ab ipso redemptis, potest & debet,
meritissimo jure inferre & ingenerare, ex parte
quidem nostra confusionem ac ruborem, ex
parte verò Christi, super ipsum condolentiam,
& commiserationem: simulque incensissimum
quoddam, ad hujus ingratitude contemptio-
nisque abolendæ inveniendæ media, studium &
conatum.

His similibusque considerationibus, inducti
viri Sancti, talem compassionis affectum, erga
Christum Passum concipiebant, ut corde inti-
mo faucii (aliqui etiam corpore) nulla ferè alia
dere cogitare possent, sed cum Apostolo dice-
rent. *Christo confixus sum cruci. Absit mihi glo-
riari, nisi in Cruce Domini nostri Jesu Christi, per
quem mihi mundus crucifixus est, & ego mundo. De
cetero nemo mihi molestus sit, ego enim stigmata Do-
mini Jesu Christi in corpore meo porto.* Hoc ipsum
sibi volunt, illa Bernardi plenissima pietatis ver-
ba. *In aeternum non obliviscar miserationes istas,
quia in ipsis vivificatus sum. Has olim Sanctus Da-
vid cum fletu requirebat. Venient mihi (inquiens)
miserationes tuæ & vivam. Has & alius quidam
Sanctorum cum gemitu memorabat, dicens. Miseri-
cordiæ Domini multæ. Et ego, fratres, ab ineunte
mea conversione, pro acervo meritorum, quæ mihi
deesse sciebam, hunc mihi fasciculum myrrhæ colli-
gere, & inter ubera mea collocare statui: colle-*

T 4

Etum

Pf. 34. 12.
Pf. 61. 5.

Gal. 2. 19.

Gal. 6. 14.

Gal. 6. 17.

Bernard.
serm. 43. in
Cantica.

Handwritten notes in a Gothic script, including the words "Dux", "Bicli", "ner", "Tomus III", and "N: V" with the numbers "5" and "8" below.

Eum ex omnibus anxietatibus & amaritudinibus Domini mei. usque huc Bernardus.

MODUS LII.

Quinquagesimus secundus Modus Domini-
cam Passionem meditandi esse potest
conferendo illam cum peccato Adami commi-
so, ab eo in Paradiso, quo omnem suam pro-
paginem perdidit. Quidquid enim ibi Adam
malè agendo commisit, hoc totum providen-
tissimâ quâdam contrapositione Dominus Iesus
Passione Doloribusque suis, excessivo quodam
dilectionis & afflictionis modo, abolevit & ex-
piavit.

1. Adam in Paradiso, sese vendidit abjectis-
simè diabolo, & ejus potestati: pro quo ut
Christus satisfaceret, ipse quoque vendi voluit,
adeò abjecto, & vili pretio, vendendique modo,
ac si vile non mancipium, sed jumentum inutilis-
que aliqua bestia foret. Ad hoc propositum
servire potest vox illa Osee. *Circumdedit me in
negotiatione Ephraim: & in dolo domus Israël.*

Osee 11. 2.

2. Adam in Paradiso, licentiosè extendit
manus suas ad decerpendum prohibitum arboris
fructum. Christus ideo manus suas ad vincula
dedit, ut istam manuum Adæ castigaret au-
daciam.

3. Adam excusso divinæ legis jugo, voluit
esse liber sicut Deus. Christus hanc audaciam
expiaturus & injuriam Dei refarturus, om-
nium sese voluntati, quin & pedibus subje-
cit, in totâ quidem Passione suâ, sed potissimum
in comprehensione. Unde illa vox ejus: *Con-
culcaverunt me inimici mei totâ die.*

Pf. 55. 12.

4. Adam